

REPUBLICA MOLDOVA

DECIZIE

09 aprilie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecători – Ion Arhiliuc, Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev și Iurie Diaconu, cu participarea procurorului Dumitru Graur, avocaților Tudor Andronic, Octavian Vîrlan, părții vătămate Anatolie Vremere a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de avocatul Igor Topală în numele condamnatului Cucerenco Igor împotriva sentinței Judecătoriei Slobozia din 27 mai 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2012, în cauza penală în privința lui

Cucerenco Igor Vasile, născut la 26 septembrie 1970, originar și locuitor al s. Talmaza, str. 31 August 257, r-nul Ștefan Vodă, cetățean al R. Moldova, Termenul de examinare a recursului de la 29 ianuarie 2013 până la 09 aprilie 2013.

Procedura de citare legală a fost îndeplinită.

Avocatul Tudor Andronic în interesele persoanei achitate Cucerenco Igor a solicitat admiterea recursului ordinar în sensul declarat.

Procurorul, partea vătămată Vremere Anatolie și avocatul Vîrlan Octavian au solicitat respingerea recursului declarat ca inadmisibil.

Persoana achitată Cucerenco Igor și partea vătămată Barbalat Ion, fiind legal citați în ședința de judecată nu s-au prezentat.

Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Slobozia din 27 mai 2011, Cucerenco Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de doi ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind declarat nul contractul de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi – Min” și SRL „Nina & ASN”, autentificat de către notarul privat Andrei Bloșenco, prin care au fost înstrăinate bunurile imobile cu numerele cadastrale 8535432056 și 8535432057, cu menținerea sechestrului aplicat asupra edificiilor nr. nr. 01-12 de la fabrica avicolă din s. Talmaza , r-nul Ștefan Vodă, numărul cadastral 8535432056.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că Cucerenco Igor a comis escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe.

La sfârșitul anului 2004, Vremere Anatolie, domiciliat în s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, a decis să procure de la S.A. „HORUS”, edificiile ce aparțineau societății sus-indicate, situate în s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, cu numărul cadastral

8535432054, care constau din mai multe hale (cotețe pentru păsări) și anume: cu nr. 1-5 și 8-10, cu suprafața de 8402,4 m², din hala nr. 6 cu suprafața de 1092,1 m², din hala nr. 7 cu suprafața de 1029,6 m², precum și din clădire-generator de căldură cu suprafața de 4,6 x 84,6 m², din sediul aparatului de conducere „A” cu suprafața de 478,7 m², din casa lucrătorilor cu acareturi „B”, „b¹” și „b²” cu suprafața de 700,1 m², din incubator cu suprafața de 741 m², din depozitele „D” și „E” cu suprafața totală de 437,1 m² din porțile metalice II și III și din gardul din beton nr. IV.

Neavînd posibilitatea de a încheia direct tranzacția de vânzare – cumpărare a edificiilor sus-indicate, Vremere Anatolie s-a adresat și s-a înțeles oral cu Cucerenco Igor, cu care se afla în relații de rudenie – cel din urmă revenindu-i fin de cununie și care deținea funcția de director al SRL „Tasi-Min”, de a perfecta contractul de vânzare-cumpărare pe numele SRL „Tasi-Min” reprezentată de către Cucerenco Igor. Totodată, Vremere Anatolie s-a înțeles cu Cucerenco Igor, ca ulterior dreptul de proprietate asupra edificiilor date să fie trecut după Vremere Anatolie.

Ca rezultat al înțelegerii, la 31.12.2004 între SA „HORUS”, reprezentată prin administratorul Balan Valentin și SRL „Tasi-Min” reprezentată prin administratorul Cucerenco Igor, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a edificiilor ce aparțineau S.A. „HORUS” situate în s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, fiind achitată suma de 100000 lei, bani ce au fost achitați nemijlocit de către Vremere Anatolie.

După încheierea contractului de vânzare-cumpărare sus-indicat, Cucerenco Igor cu acordul lui Vremere Anatolie, pe parcursul anilor 2006 și 2007, în baza unei înțelegeri orale, a realizat lui Barbalat Ion, locuitor al s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, în contul datoriilor de 10 000 dolari SUA, pe care le-a avut față de acesta 2 hale (coteț pentru păsări), urmînd ulterior să perfecteze actele pe numele acestuia la notar, însă așa și nu a perfectat actele, eschivîndu-se de fiecare dată de la perfectarea acestor acte sub diferite motive.

Ulterior în luna noiembrie 2009, data exactă de către organul de urmărire penală nu a putut fi stabilită, reprezentantul SRL „NINA & ASN”, avînd intenția de a procura edificiile sus-indicate și aflînd că acestea de fapt aparțin cu drept de proprietate lui Vremere Anatolie și Barbalat Ion, s-au întîlnit cu ultimii în mun. Chișinău pentru a negocia prețul de vânzare-cumpărare, însă negocierile nu au fost duse pînă la capăt pe motiv că Vremere Anatolie și Barbalat Ion urmau să soluționeze divergențele apărute între ei și Cucerenco Igor.

La 15.12.2009, Cucerenco Igor, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane și știind cu certitudine că, edificiile procurate de la SA „HORUS”, amplasate în s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, aparțin de fapt cu drept de proprietate lui Vremere Anatolie și Barbalat Ion, prin înșelăciune și abuz de încredere, a realizat edificiile nominalizate SRL „NINA & ASN” reprezentantă de administratorul Nina Covaș, la un preț de 300000 lei, bani pe care i-a însușit, astfel cauzînd părților vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

3. Avocatul Ion Malanciuc în numele inculpatului Cucerenco Igor a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, invocînd că pe parcursul examinării cauzei nu a fost stabilită vinovăția lui Cucerenco I., nu au fost prezentate probe directe ce ar confirma faptul că Vremere A. și Barbalat I. începînd cu anul 2004 pînă în anul 2009 au deținut dreptul de proprietate asupra cărorva bunuri de la fabrica avicolă din s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, ci dimpotrivă s-a demonstrat faptul că unicul proprietar și fondator în acea perioadă era Cucerenco I.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 26 iulie 2011, a fost admis apelul declarat de avocatul Ion Malanciuc în numele inculpatului Cucerenco I., casată sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care Cucerenco Igor a fost achitat de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Acțiunea civilă înaintată de Vremere A. și Barbalat I., a fost lăsată fără examinare, cu drept de adresare în ordine civilă.

4.1. La adoptarea soluției sale, instanța de apel a ajuns la concluzia că instanța de fond și-a motivat hotărîrea sa prin probele administrate în cauză și anume, prin declarațiile părților vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion, martorilor Balan Valentin, Vasiliev Simion, Luchian Sergiu, Tulba Iurie, Vremere Valentin, Ciobanu Mihail, Cijicenco Radu, Țugui Valeriu, Luchian Anatolie. Instanța de apel a indicat ca pentru escrocherie este caracteristică trecerea ilegală a averii proprietarului din posesiunea acestuia în posesiunea vinovatului, care se eschivează de la actul de transmitere proprietarului a averii care i se cuvine acestuia după lege și, ca rezultat, are loc micșorarea masei de bunuri ale proprietarului prin retragerea ilegală a averii acestuia. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond, cât și în cadrul examinării cauzei în instanța de apel n-au fost prezentate careva probe care ar confirma cu certitudine că părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion pe parcursul anilor 2004-2009 au deținut cu drept de proprietate careva imobile de la fabrica avicolă din s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, că au fost coproprietari a acestei fabrici.

La fel, instanța de apel a indicat că acuzarea de stat în ședința instanțelor de judecată n-a prezentat careva probe care ar confirma cu certitudine faptul transmiterii de către pătimitul Vremere A. a cărorva sume bănești și primirea acestora de către inculpatul Cucerenco I. anume pentru procurarea imobilului mai sus nominalizat, că între aceștia ar fi fost vreo înțelegere în acest sens, că inculpatul Cucerenco I., făcînd uz de abuz de încredere a primit careva bunuri materiale de la pătimit.

Astfel, prima instanță nejustificat a dat o apreciere critică a declarațiilor martorilor Godiac Gheorghe, Pleșca Vladimir (primarul localității), Covaș Adrian, care au declarat că cunosc faptul că fabrica avicolă „Talmaza” a fost procurată și aparținea doar lui Cucerenco I., aceste declarații fiind confirmate și documental prin contractul de vînzare-cumpărare a imobilului din 31.12.2004, potrivit căruia SA „Horus”, în persoana lui Balan V. a vîndut, iar SRL „Tasi-Min” în persoana administratorului Cucerenco I. a procurat edificiile fabricii avicole „Talmaza” la prețul de 100.000 mii lei, contractul fiind semnat de părți și autentificat notarial, înregistrat la OCT Ștefan Vodă la 04.04.2007 (f.d. 11).

5. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recursuri ordinare de către procuror și părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion.

5.1. În recursul ordinar declarat de procuror, a fost solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, din motiv că la pronunțarea unei decizii de achitare a inculpatului Cucerenco I., instanța de apel s-a bazat în exclusivitate pe probele care au fost administrate în fața instanței de fond. Alte probe noi în instanța de apel nu au fost administrate de către partea apărării, probe care l-ar justifica pe inculpat.

În conformitate cu prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Dînd o nouă apreciere probelor din dosar, instanța de apel urma să supună unei analize pertinente și să

combată acele probe administrate primar în instanța de fond care au fost puse la baza unei sentințe de condamnare. De asemenea instanța de apel pronunțând o hotărâre de achitare a inculpatului urma să motiveze cauza care a generat o nouă apreciere a probelor din dosar, apreciere antagonistă celei date de către instanța de fond.

În speța dată, instanța de apel, apreciind probele administrate în instanța de fond, a dat în mod neîntemeiat preferință declarațiilor inculpatului Cucerenco Igor din care ar rezulta că dînsul, din banii proprii a procurat complexul de imobile al fabricii de păsări din s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă și că părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion nu au careva tangențe cu dreptul de proprietate asupra imobilelor în cauză. În aceste circumstanțe, instanța de apel a ignorat în totalitate declarațiile martorilor Balan Valentin, Tulba Iurie, Țugui Valentin, Vasiliev Simion, Luchian Anatolie și alții, declarații care vin să contrazică declarațiile inculpatului Cucerenco Igor.

Instanța de apel s-a limitat a indica în partea descriptivă a deciziei de achitare doar că are o poziție critică față de declarațiile martorilor indicați în context și că din declarațiile în cauză nu rezultă că părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion sînt proprietari a obiectului material al infracțiunii incriminate inculpatului Cucerenco Igor.

Instanța de apel de asemenea a lăsat fără apreciere procesul-verbal de cercetare și reproducere din 06 mai 2010 (f.d. 70-72) și înregistrarea propriu-zisă din care rezultă că în discuția dintre Vremere A. și o altă persoană, ultima recunoaște faptul înstrăinării imobilelor litigioase fără acordul primului numit. Partea vătămată Vremere Anatolie indică asupra lui Cucerenco Igor ca fiind interlocutorul său în cadrul acelei discuții. Cu toate că nu s-au rostit nume și prenume depline este cert că interlocutorul părții vătămate Vremere Anatolie este însăși inculpatul Cucerenco Igor, ori, dînsul este ultima persoană din lista cu două nume care au tangență cu imobilele litigioase (numele lui Vremere Anatolie și Cucerenco Igor).

Astfel, acuzarea de stat a considerat că în acțiunile inculpatului Cucerenco I. se întrunesc elementele infracțiunii contra patrimoniului prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal.

În aceste circumstanțe, instanța de apel în decizia sa nu a combătut în mod obiectiv și pertinent concluziile instanței de fond despre vinovăția inculpatului Cucerenco I. în săvîrșirea infracțiunii incriminate și implicit a dat o apreciere eronată probelor administrate pe caz, fapt care a generat achitarea neîntemeiată a inculpatului.

5.2. În recursul declarat de părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion, a fost solicitată casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, invocînd că în cadrul cercetării judecătorești a fost demonstrat cu certitudine faptul că Vremere A. și Barbalat I. pe parcursul anului 2004 - 2009 au fost coproprietari împreună cu Cucerenco I. al imobililor de la fabrica avicolă din s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă. Faptul dat a fost confirmat prin declarațiile martorilor Balan Valentin, Luchian Anatolie, Tulba Iurie, Ciobanu Mihail, Ivanțoc Iurie, Cheptănar Vasile și Țugui Valerii. Instanța de apel incorect a apreciat critic declarațiile martorilor sus numiți, însă în același timp a considerat că martorii Godiac Gheorghe, Pleșca Vladimir și Covaș Adrian, ultimul fiind direct cointerestat în dosarul dat, au spus adevărul pur.

Instanța de apel a apreciat incorect și faptul precum că bonul de plată în sumă de 100.000 lei, achitat de Vremere A. societății pe acțiuni SA „Horus” pentru procurarea fabricii avicole Talmaza nu servește dovadă că și el este coproprietarul acestei fabrici.

Este absurd ca Vremere A. neavînd interesul de a procura fabrica avicolă din s. Talmaza să achite o sumă de 100.000 mii lei.

La fel instanța de apel a concluzionat că pe parcursul cercetării judecătorești nu a fost demonstrat faptul că Barbalat I. a fost coproprietarul fabricii avicole din s. Talmaza, ceea ce este incorect, deoarece prin declarațiile mai multor martori acest fapt a fost confirmat și chiar inculpatul Cucerenco I. a declarat că a venit la el în Federația Rusă or. Moskova și a împrumutat o sumă mare de bani pentru a procura un autocamion, tăinuind însă faptul, că mai apoi neavînd posibilitatea de a-i întoarce banii a spus că îi vinde două edificii de la fabrica avicolă din s. Talmaza, actele tranzacției urmînd să le perfecteze legal la momentul cînd se v-a întoarce în Republica Moldova.

În același timp consideră că instanța de apel incorect a invocat art. 1 al Protocolului nr. 4 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, deoarece inculpatul Cucerenco Igor nu este acuzat pentru neexecutarea unei obligații contractuale, dar este învinuit de dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

6. Prin decizia Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2012, a fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și de părțile vătămate Vremere Anatolie și Barbalat Ion, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 26 iulie 2011, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău.

La adoptarea acestei soluții de rejudecare a cauzei, instanța de recurs a statuat că, -

„Probele administrate în cadrul urmăririi penale cît și cele cercetate în ședințele de judecată a instanței de apel, inclusiv și versiunea inculpatului Cucerenco Igor, precum că el nu a comis infracțiunea ce i se incriminează, urmau a fi verificate în ședința de judecată în strictă conformitate cu prevederile art.100 alin. (4) Cod de procedură penală, creîndu-i și părților condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei și, apoi prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuia să dispună aprecierea probelor, încît să se pronunțe din care motiv le acceptă pe unele probe și le exclude pe altele.

După cum rezultă din decizia instanței de apel, aceasta pronunțînd o nouă hotărîre de achitare, a făcut trimitere la aceleași probe prezentate de partea acuzării care au fost apreciate de instanța de fond la o sentință de condamnare, fără a le verifica în ședința de judecată a instanței de apel.

De asemenea, la argumentarea necesității admiterii apelului declarat de avocat în interesele inculpatului Cucerenco Igor, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordînd o valoare primară probelor care, în opinia acestei instanțe, demonstrează nevinovăția inculpatului Cucerenco Igor.

Colegiul penal reține că, instanța de apel prematur a ajuns la concluzia despre nevinovăția lui Cucerenco Igor în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fără a aprecia fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității lor, neîntemeiat a ajuns la concluzia că, acuzarea n-a adus nici o probă pertinentă și concludentă care ar fi confirmat cu certitudine faptul comiterii infracțiunii imputate de către inculpatul Cucerenco Igor.

Curtea de Apel a omis să se expună referitor la declarațiile martorilor Balan Valentin, Luchian Anatolie, Tulba Iurie, Ciobanu Mihail, Ivanțoc Iurie, Cheptănar

Vasile și Țugui Valerii, făcînd doar o trimitere de ordin general că consideră aceste declarații critice, fără să le de-a o apreciere.

La fel, a fost lăsat în tăcere și procesul-verbal de cercetare și reproducere din 06 mai 2010 (f.d. 70-72), și înregistrarea propriu-zisă din care rezultă că în discuția dintre Vremere Anatolie și o altă persoană care, ultima recunoaște faptul înstrăinării imobilelor litigioase fără acordul primului numit. Partea vătămată Vremere Anatolie indică asupra lui Cucerenco Igor ca fiind interlocutorul său în cadrul acelei discuții. Această probă de asemenea nu a fost cercetată în instanța de apel.

Urmează a se menționa și faptul că, instanța de apel la adoptarea soluției sale, privind achitarea lui Cucerenco Igor s-a bazat pe faptul că Vremere Anatolie și Barbalat Ion nu au fost proprietari a imobilelor menționate în rechizitoriu, astfel lipsind obiectul și latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie prevăzut de art. 190 alin. (5) Cod penal, fără a fi dat un răspuns concludent și întemeiat asupra proprietarului bunurilor imobile (încăperile fabricii avicole din s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă).”

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2012, a fost admis din alte motive apelul avocatului Ion Malanciuc în numele inculpatului Cucerenco Igor, casată parțial sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a fost exclusă din sentință declararea nulă a contractului de vînzare cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, autentificat de către notarul privat Andrei Bloșenco, prin care au fost înstrăinate bunurile imobile cu numărul cadastral 8535432056, 8535432057.

7.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului Cucerenco Igor, încadrînd acțiunile acestuia în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, după semnele calificative, - escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane, comisă prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel, a apreciat critic declarațiile inculpatului I. Cucerenco, care nu și-a recunoscut vina și, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel a susținut integral declarațiile date în prima instanță, precum că, -

„... în anul 2004, împreună cu nașul lui de cununie Vremere A. au fondat SRL „Tasi-Min”, avînd intenția de a produce lăzi de lemn. Conform înțelegerii între ei, el și-a asumat obligațiunea de a procura încăperea, iar Vremere A. urma să procure utilajul necesar.

El, I. Cucerenco, a procurat clădirile de la fosta fabrică de păsări din s. Talmaza, achitînd în rate a cîte 11.000 dolari SUA costul imobilului, care era de 33.000 dolari SUA. Toți bani au fost achitați din sursele lui de venit, iar Vremere A. doar o singură dată a transmis vînzătorului 6.500 dolari SUA, bani care au fost acumulați de el.

La 31.12.2004 între SRL „Tasi-Min” și SA „Horul” a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare a fabricii de păsări, fiind achitată și ultima parte din bani, în sumă de 100.000 lei, care a fost achitată prin intermediul lui Vremere A., la care a rămas și cecul. Pe parcurs, deoarece Vremere A. desfășura activitatea pe teritoriul fabricii, iar el aflîndu-se în Federația Rusă nu avea nici un venit a decis să vîndă fabrica.

Astfel, el fiind unicul proprietar al fabricii în a. 2009 a încheiat contractul de vânzare-cumpărare a fabricii de păsări cu SRL „Nina Asn”, pentru ce SRL „Tasi-Min” a primit 500.000 lei.

Referitor la proprietatea lui Barbalat I. asupra unei părți din imobilele fabricii inculpatul a declarat că, într-adevăr a fost dator lui Barbalat I. cu careva bani, însă a achitat datoria și ultimul nici o dată nu a fost proprietar a imobilelor de la fabrică”.

Așa fiind, instanța de apel a conchis că, deși inculpatul I. Cucerenco vina sa în cele incriminate nu a recunoscut, vinovăția acestuia a fost integral demonstrată prin probele cercetate de către prima instanță și verificate de către instanța de apel după cum urmează:

- Declarațiile părților vătămate Vremere A., Barbalat I.;
- Declarațiile martorilor Vasiliev S., Luchian S., Tulba Iu., Vremere V., Ciobanu M, Garila A., Cijicenco R., Ivanțoc Iu., Cheptănaru V., Țugui V., Luchian A., Covaș A., Godiac Gh., Pleșca Vl.;
- Plîngerea lui Barbalat I. și Vremere A. (f.d. 4-7);
- Contractul de vânzare-cumpărare din 31.12.2004 (f.d. 11);
- Factura fiscală (f.d. 20);
- Planurile cadastrale a fabricii avicole (f.d. 74-78);
- Dispoziția de încasare nr. 1150 din 31.12.2004 (f.d. 148);
- Recipisele eliberate de conducerea SA „Horul” (f.d. 151-152);
- Contractul de vânzare-cumpărare din 15.12.2009 (f.d. 8-10);
- Descifrarea de pe contul bancar a SRL „Nina&ASN” (f.d. 165).

7.2. În ce privește înregistrarea audio care a fost anexată la dosar, instanța de apel a considerat că, aceasta nu poate fi considerată ca probă, deoarece a fost obținută fără a fi respectate prevederile legale ce țin de efectuarea înregistrărilor audio - art.135 alin.(1) și art.136 alin.(1) CPP, - „ *Interceptarea comunicărilor (convorbirilor telefonice, prin radio sau altor convorbiri cu utilizarea mijloacelor tehnice) se efectuează de către organul de urmărire penală cu autorizația judecătorului de instrucție, în baza ordonanței motivate a procurorului în cauzele cu privire la infracțiunile grave, deosebit de grave și excepțional de grave, dacă din probele acumulate sau din materialele de investigație operativă rezultă o bănuială rezonabilă privind săvârșirea acestora.*”

În acest context, instanța de apel a mai constatat că, - „... *în speță înregistrarea audio a avut loc fără concursul organului de urmărire penală, astfel proba este lovită de nulitate în conformitate cu art.251 alin.(1) CPP, or înainte de interceptarea convorbirilor urma a fi respectată procedura și anume a primi autorizația de la judecătorul de instrucție, cu înzestrarea interlocutorului cu tehnică specială, etc. și prin urmare potrivit acestor prevederi, organul de urmărire penală urma, în mod obligatoriu, să efectueze înregistrările doar cu concursul Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, ceea ce nu a fost întreprins. Astfel spus, această înregistrare nu poate fi considerată ca probă veridică.*”

7.3. Cît ține de acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Vremere A. și Barbalat I. și anume de a declara nul contractul de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina&ASN”, instanța de apel a considerat întemeiată soluția de a casa în această parte sentința primei instanțe și a exclude soluția instanței de fond despre declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, deoarece prin aceasta s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părților prin simplul motiv că,

declararea nulă a unui contract civil ține exclusiv de procedura civilă și este guvernată de Cod procedură civilă, mai mult ca atât, la examinarea unui litigiu ce ține de legalitatea unui contract de către o instanță competentă (în cazul dat instanța civilă) participanții au calități speciale, care nu se regăsesc în procedura penală, acestea fiind abilitate cu drepturi și obligații diferite de cele prevăzute de Codul procedură penală.

Ca de altfel, pentru declararea nulă a unui contract civil, într-un proces de judecată, potrivit procedurii civile sunt atrase și alte părți, a căror interese pot fi atinse, ceea ce nu poate avea loc într-un proces penal.

Tot aici, constatarea actului juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată dar numai exclusiv într-un proces de judecată civil.

În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiat faptul de a exclude din sentința primei instanțe soluția „declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, autentificat de către notarul privat Andrei Bloșenco, prin care au fost înstrăinate bunurile imobile cu numărul cadastral 8535432056, 8535432057.”

În continuare, instanța de apel luând în considerație că totuși acțiunea civilă a fost înaintată de către părțile civile (și în principiu aceasta este întemeiată), în mod normal instanța urma să se expună, însă având în vedere cele enunțate supra și anume că examinarea acțiunii civile de acest gen ține exclusiv de competența instanței civile, se consideră întemeiat ca motiv, de a lăsa fără soluționare această acțiune.

8. Avocatul Igor Topală în numele inculpatului Cucerenco Igor, în temeiul art. 427 alin.(1) pct.6), 8) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu adoptarea unei noi hotărâri de achitare a lui Cucerenco Igor, deoarece fapta nu întrunește elementele componenței de infracțiune.

În susținerea cerințelor sale, avocatul recurent a invocat că instanța de apel nu a respectat principiile de bază la judecată în apel, astfel, în cauză fiind întrunite elementele caracteristice ale erorii judiciare, întrucât din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu fundamental la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană.

8.1. În acest context, avocatul recurent, criticând decizia contestată și sub aspectul lipsei de motivare, indică că contribuția instanței s-a redus, doar la enunțarea temeiurilor pentru condamnarea inculpatului și aprecierea unilaterală a probelor administrate în cauză.

Astfel, instanța de apel, și-a întemeiat soluția, doar pe declarațiile martorilor acuzării, apreciind critic declarațiile martorilor apărării, motivând prin faptul că aceștea au un interes în cauza dată și, fără a aduce argumente concrete, s-a limitat cu transcrierea textului din sentința de condamnare a inculpatului Cucerenco I.

Or, în acțiunile lui Cucerenco I. nu s-a probat în nici un mod prezența elementelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, adică fapta de escrocherie, deoarece partea acuzării nu a prezentat nici o probă materială, directă care ar demonstra vinovăția inculpatului.

8.2. Așa fiind, se relevă că din convorbirile avute loc între inculpatul Cucerenco I. și părțile vătămate Vremere A. și Barbălat I., rezultă prezența unor relații strict civile, care urmează a fi reglementate de legislația civilă și nicidecum nu este vorba despre o componență de infracțiune în acțiunile lui Cucerenco I., - poziție procesuală, susținută prin următoarele argumente.

În fapt. Inițial, în anul 2004, Cucerenco I. împreună cu Vremere A. având intenția de a întreprinde o afacere de producere a lăzilor de lemn, s-au înțeles ca Cucerenco I. să-și asume obligațiunea de a procura încăperea, iar Vremere A. urma să procure utilajul necesar, astfel ca Cucerenco I. să fie proprietarul edificiilor, iar Vremere - proprietarul utilajului. În urma acestui fapt au convenit să înființeze o societate de tip SRL, ca fondator fiind Cucerenco I. care urma să se ocupe cu procurarea edificiilor pentru afacere. Ulterior aflînd că se vinde fosta fabrică de păsări din s. Talmaz s-au adresat directorului S.A. „Horus” pentru a procura complexul dat.

În rezultat, Cucerenco I. a fondat SRL „Tasi-Min”, iar Vremere A. urma să procure utilajul necesar pentru producerea anumitor obiecte din lemn. În documentele de constituire a SRL „Tasi-Min”, Cucerenco I. figurînd ca unicul fondator.

Or, declarațiile lui Vremere A. date pe parcursul examinării cauzei sunt contradictorii și diferă de la o instanță la alta, pe cînd instanța de apel a menționat că au fost aceleași pe tot parcursul examinării dosarului. Astfel spus, aceste declarații urmau a fi apreciate critic din următoarele motive:

a. *În cadrul urmăririi penale Vremere A. susține că nu a dorit să figureze ca fondator al fabricii avicole, deoarece se temea de posibilele neplăceri la serviciu unde activa la moment, iar la apariția conflictului a propus de a împărți fabrica în două părți. În cazul dat Cucerenco Igor urma doar să doneze o parte sau să o vîndă, dar nicidecum s-o partajeze, or unicul proprietar era inculpatul. Astfel, conform prevederilor art. 107-108 Cod civil, Societatea comercială se constituie prin act de constituire autentificat notarial. Fiecare fondator al societății comerciale trebuie să contribuie, în mărimea stabilită de actul de constituire, la formarea capitalului social. Iar conform art. 145 Cod civil - Societate cu răspundere limitată este societatea comercială al cărei capital social este divizat în părți sociale conform actului de constituire. Din documntele anexate la dosarul penal este demonstrat cu certitudine că unicul fondator și administrator al SRL „Tasi-Min” este Cucerenco Igor. Vremere Anatolie n-a prezentat nici o dovadă a faptului contribuirii dumnealui la înființarea SRL „Tasi-Min”.*

b. *Tot aici cu referință la declarațiile contradictorii pe care le-a oferit A. Vremere, recurentul indică că, inițial în prima instanță A. Vremere susținea că, a contribuit la procurarea fabricii de păsări cu 270.000 lei, ulterior în cadrul examinării cauzei în ordine de apel la Curtea de Apel Bender, a declarat că a cumpărat fabrica la un preț de 100.000 lei, făcînd trimitere la bonul de plată nr. 1150 din 31.12.2004 eliberat de către SA „Horus” prin care se confirmă faptul că SRL „Tasi-Min” prin intermediul lui Vremere A. a achitat suma de 100.000 lei, însă în cadrul ședinței de judecată la Curte de Apel Chișinău, fiind audiat a menționat că a contribuit la procurarea fabricii de păsări cu 30.000 dolari SUA și 100.000 lei. Prin urmare, analizînd conținutul declarațiilor respective, se deduce că acestea sunt contradictorii.*

8.3. La fel, recurentul invocă că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra versiunii că, în urma înființării SRL-ului, Cucerenco I. a procurat clădirile de la fosta fabrică de păsări din s. Talmaz de la SA „Horus” achitînd în rate a câte 11.000 dolari SUA costul imobilului, care era de 33.000 dolari SUA. Faptul dat poate fi confirmat

prin contractul de vânzare cumpărare încheiat între SRL „Tasi Min” în calitate de director fiind Cucerenco I. și SA „Horus”, Vremere A. ne figurînd în calitate de fondator al SA „Tasi-Min”.

La fel, indică recurentul, instanța de apel, a trecut cu vedere faptul că din conținutul declarațiilor directorul SA „Horus” Bălan V., rezultă că acesta a recunoscut faptul, că fabrica de păsări a fost vîndută SRL „Tasi Min” și, că de facto s-a înțeles la un preț de 35.000 dolari SUA, pe cînd conform contractului s-a achitat suma de 100.000 lei. Faptul dat fiind probat prin recipisele anexate la dosar care confirmă achitarea în trei rate a cîte 11.000 dolari SUA, cu eliberarea recipiselor, ultima rată în dolari SUA, fiind achitată prin intermediul lui Vremere A. Astfel, la 31.12.2004 între SRL „Tasi-Min” și SA „Horus” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a fabricii de păsări, fiind achitată și ultima parte din bani, în sumă de 100.000 lei, care a fost achitată prin intermediul lui Vremere A., la care a rămas și dispoziția de încasare nr. 1150 din 31.12.2004.

De asemenea, nu s-a luat în considerație declarațiile dubioase lui Vremere A. referitor la faptul că anume el a achitat cea mai mare sumă din costul fabricii avicole, sursele financiare fiind împrumutate de la rudele sale (cu adevărat persoane cointeresate), - Vremere V. – 1.500 dolari SUA, Ștefan Andrei, - nu-i specificată ce sumă, Cijicenco - 1.000 dolari SUA, ne fiind întocmite nici o recipisă pe motiv că sunt rude și au încredere. La fel și Barbălat I. este rudă apropiată a lui Vremere A.

Posibil că, Vremere A. poate a și luat cu împrumut bani de la persoanele indicate mai sus, însă banii respectivi au fost împrumutați cu scopul procurării utilajului după cum s-au înțeles din start cu Cucerenco I. însă nicidecum nu au fost întrebuițați pentru procurarea fabricii de păsări.

Totodată, pare dubios împrumutarea că Vremere A. susține că a contribuit total la procurarea fabricii de păsări, respectiv îi revine dumnealui cota de 100%, însă pe parcursul procesului susține că i-a propus lui Cucerenco I. de mai multe ori să împartă fabrica 50% la 50%.

8.4. De asemenea, instanța de apel n-a luat în considerație o circumstanță esențială că, inculpatul Cucerenco I. personal, în anii 2008-2009 a procurat de la Primăria s. Talmaz sectorul de pămînt pe care se afla fabrica ce-i aparține SRL „Tasi Min”, la dosar fiind anexate contractele respective, astfel că nicăieri în hotărîrile de condamnare a inculpatului nu este expus și indicat asupra contractelor respective.

8.5. Tot, în contextul celor menționate supra, instanța de apel urma să se pronunțe și la alt motiv esențial din apel, - *„Ce la împiedicat pe Vremere A. de a se adresa în instanța de judecată în ordine civilă cu o cerere prin care ar solicita excluderea lui Cucerenco I. din rîndurile asociaților SRL „Tasi Min” sau includerea lui ca fondator a SRL „Tasi Min” prin contribuția la fondarea SRL-ului respectiv, or de ce și Barbălat I. nu s-a adresat în instanța de drept civil cu o cerere privind constatarea vînzării-cumpărării respectivelor hale.”*

Așa fiind, recurentul indică că din aceste circumstanțe rezultă cu certitudine prezența relațiilor civile apărute între Vremere A., Barbălat I. și Cucerenco I., care sunt nemijlocit de competența instanței de drept civil și nicidecum raporturi cu caracter de acuzații penale.

Or, partea acuzării nu a adus instanțelor de judecată nici o probă scrisă (document oficial), care ar confirma, că Vremere A. și Barbălat I. începînd cu anul 2004 și pînă la 31.12.2009 au deținut cu drept de proprietate careva bunuri de la fabrica avicolă din s. Talmaza, sau măcar ar fi fost coproprietari. Dimpotrivă, s-a

constatat cu certitudine că, unicul proprietar al fabricii avicole din s. Talmază din anul 2004 a fost I. Cucerenco care a fost și unicul fondator al SRL „TASI-MIN”.

La fel și în cazul cu procurarea a două grajduri de către Barbălat I., unde instanța de judecată iarăși menționează că Barbălat I. ar fi de-facto proprietar, însă instanța nu se pronunță asupra faptului de ce Barbălat I., la fel ca și Vremere A. nu s-au adresat în termenul de prescripție de trei ani în instanța civilă pentru soluționarea litigiului privind recunoașterea dreptului de proprietate.

8.6. Referitor la depozițiile lui Barbălat I., instanța de apel greșit a conchis, precum că acestea au fost aceleași pe tot parcursul procesului penal. Or, conținutul declarațiilor confirmă contrariul: „*Barbălat I. a indicat că Cucerenco I. a împrumutat de la el suma de 9.000 dolari SUA dintre care i-a întors 4.000 dolari SUA și în contul a 5.000 dolari SUA i-a dat o hală apoi i-a mai dat o hală ne specificând în contul căreia datorii însă în total a menționat că Cucerenco I. îi dator cu 10.000 dolari SUA convertiți în valută națională constituie suma de 220.000 lei.*”

Toate aceste declarații, lipsite de adevăr și suport probatoriu, instanțele de judecată eronat le-au calificat drept veridice, or halele respective i-au fost puse la dispoziție lui Barbălat I. în folosință și nicidecum cu intenția transmiterii ulterioare a dreptului de proprietate.

În acest context, instanța de apel, eronat a interpretat declarațiile lui Cucerenco I., precum că el ar fi declarat că era dator lui Barbălat cu 6.000 dolari SUA pentru o remorcă, dar a restituit datoria integral. Or, Cucerenco I., pe tot parcursul procesului penal a răspuns consecvent și consecutiv că, n-a împrumutat niciodată bani de la Barbălat I., dar a procurat de la acesta o remorcă pe care urma să-i achite costul în timp de jumătate de an, astfel că în acest răstimp Cucerenco I. i-a întors suma deplină ne fiind dator la moment cu careva sume de bani lui Barbălat I.. Halele fiind puse la dispoziție lui Barbălat I. de către Cucerenco I., doar cu scop de folosință și nicidecum nu a avut intenția de a i le înstrăina.

9. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

9.1. Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de apel, inclusiv și în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Analizând argumentele invocate în recursul ordinar înaintat de avocatul Igor Topală în numele condamnatului Cucerenco Igor, în raport cu soluția adoptată de instanța de apel și actele cauzei, instanța de recurs conchide că, în speță există erori de drept, care se cuprind în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

În acest aspect, Colegiul lărgit va statua și asupra respectărilor prevederilor art. (1) alin.(3) Cod procedură penală, care, referitor la scopul procesului penal, stipulează că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Curtea Europeană, în cauza „Prince Hans-Adam II de Liechtenstein c/Allemagne din 12.07.2001”, menționează că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie **concrete și efective, nu teoretice și iluzorii**, iar cele cuprinse în art.6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare – realizării acestei obligații.

9.2. În conformitate cu prevederile art.113 CP, atât prima instanță, cât și cea de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „...determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

În acest context, Colegiul lărgit menționează că, temeiul invocat de recurent - „**nu sînt întrunite elementele infracțiunii**” este prezent atunci, cînd instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărîrea judecătorească s-a făcut referire la săvîrșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective.

Așa fiind, se observă că, temeiul la care se face trimitere în recurs, cu adevărat este prezent în speța examinată din punctul de vedere al existenței erorii de drept care, cu certitudine determina necesitatea casării hotărîrilor pronunțate de către instanța de fond și apel în cauza lui Cucerenco Igor.

Or, temeiurile invocate de recursnt la pct.8.1 – 8.6 supra, conțin indicii în sensul că, fapta incriminată inculpatului nu corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal. La fel, nici mijloacele de probă prin intermediul căror, instanțele de judecată și-au îmotivat presupusa soluția de constatare a elementelor constitutive ale infracțiunii, nu deduc din starea reală de fapt incriminată inculpatului.

În pct. 15 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 “Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, se menționează că, instanțele de judecată vor lua în considerație faptul că, -

„... primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, **încă la momentul intrării în stăpînire asupra acestor bunuri**, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin:

- *situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției;*
- *lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat;*
- *lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului;*
- *achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori;*
- *prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false;*
- *încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.”*

Pentru a concluziona despre existența acestor elemente în latura obiectivă a faptei învinuite inculpatului, instanțele de judecată trebuiau să respecte prevederile art.325 CPP, care stipulează că judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, care trebuie să corespundă cerințelor art. 281 CPP.

În cauza Adrian Constantin vs. România, Hotărîrea din 12-04-2011, Curtea subliniază încă o dată, “... **rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare**, reamintind faptul că **paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor.**”

9.3. Însă, așa cum rezultă din rechizitoriu, capetele de acuzare incriminate inculpatului Cucerenco Igor au fost imprecise, astfel pe cale de consecință instanțele de judecată greșit au interpretat probatoriul administrat în cauză în raport cu dispoziția art. 190 Cod penal – infracțiunea de escrocherie, iar în final, instanța de apel a formulat concluzii despre existența unor raporturi civile, a se vedea textul deciziei (vol.2, f.d.81-82).

Lecturînd textul învinuirii incriminate inculpatului prin rechizitoriu, se observă că fapta penală a derulat în următoarele etape:

La prima etapă este descrisă, doar intenția părții vătămate Vremere A. de a acționa pe viitor împreună cu Cucerenco I., - „... la sfîrșitul anului 2004, Vremere A., a decis să procure de la S.A. „HORUS”, edificiile situate în s. Talmaza, r-nul Ștefan Vodă, cu numărul cadastral 8535432054, care constau din mai multe hale, cotețe pentru păsări (...).

Neavînd posibilitatea de a încheia direct tranzacția de vânzare – cumpărare a edificiilor sus-indicate, Vremere A. s-a adresat și s-a înțeles oral cu Cucerenco Igor, care deținea funcția de director al SRL „Tasi-Min”, de a perfecta contractul de vânzare-cumpărare pe numele SRL „Tasi-Min” reprezentată de către Cucerenco Igor, totodată, Vremere A. s-a înțeles cu Cucerenco Igor, ca ulterior dreptul de proprietate asupra edificiilor date să fie trecut după Vremere A.”

Deci, rezultă că la primul capăt de acuzare, inculpatului nu i se incriminează careva acțiuni criminale, inclusiv nici în latura subiectivă, intenția la infracțiunea de escrocherie „... urmărirea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat ...”.

La a doua etapă este descris, capătul de acuzare privind încheierea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului enunțat supra, - „... Ca rezultat al înțelegerii, la 31.12.2004 între SA „HORUS”, reprezentată prin administratorul Balan Valentin și SRL „Tasi-Min” reprezentată prin administratorul Cucerenco Igor, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare a edificiilor ce aparțineau S.A. „HORUS” situate în s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, fiind achitată suma de 100.000 lei, bani ce au fost achitați nemijlocit de către Vremere Anatolie.”

Deci, rezultă că, și la al doilea capăt de acuzare, inculpatului nu i se incriminează careva acțiuni criminale, inclusiv nici în latura subiectivă nici în latura obiectivă, - intenția la infracțiunea de escrocherie, adică de a urmări și a acționa cu scopul sustragerii bunurilor, or, deopotrivă inculpatul Cucerenco Igor:

➤ *angajamentul asumat l-a realizat – a încheiat contractul;*

- încheierea tranzacției n-a fost în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele de escrocherie;
- la încheierea tranzacției, n-au fost prezentate careva documente false.

La al treia etapă este descris, capătul de acuzare privind gestionarea ulterioară a imobilului procurat, - „..._După încheierea contractului de vânzare-cumpărare sus-indicat, Cucerenco I. cu acordul lui Vremere A. pe parcursul anilor 2006 și 2007, în baza unei înțelegeri orale, a realizat lui Barbalat Ion, în contul datoriei de 10 000 dolari SUA, pe care le-a avut față de acesta 2 hale (coteț pentru păsări), urmînd ulterior să perfecteze actele pe numele acestuia la notar, însă așa și nu a perfectat actele, eschivîndu-se de fiecare dată de la perfectarea acestor acte sub diferite motive”.

Deci, rezultă că, și la al treilea capăt de acuzare, inculpatului nu i se incriminează careva acțiuni criminale, nici în latura subiectivă nici în latura obiectivă, or procurorul direct indică că înstrăinarea a două hale a avut loc „...**în baza unei înțelegeri orale dintre Cucerenco I. cu acordul lui Vremere A....**”.

La a patra etapă este descris, capătul de acuzare privind negocierile dintre firma SRL „NINA & ASN” și Vremere Anatolie cu Barbalat Ion referitor la vânzarea-procurarea imobilului menționat supra, - „...Ulterior în luna noiembrie 2009, reprezentantul SRL „NINA & ASN”, avînd intenția de a procura edificiile sus-indicate și aflînd că acestea de fapt aparțin cu drept de proprietate lui Vremere Anatolie și Barbalat Ion, s-au întîlnit cu ultimii în mun. Chișinău pentru a negocia prețul de vânzare-cumpărare, însă negocierile nu au fost duse pînă la capăt pe motiv că Vremere Anatolie și Barbalat Ion urmau să soluționeze divergențele apărute între ei și Cucerenco Igor.”

Așa fiind, la al patrulea capăt de acuzare, inculpatul Cucerenco I. nici nu figurează, nu i se incriminează careva acțiuni criminale.

Și, la a cincea etapă, procurorul descrie, capătul de acuzare care cuprinde consecințele infracțiunii de escrocherie incriminate inculpatului, -

„... La 15.12.2009, Cucerenco Igor, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane și știind cu certitudine că, edificiile procurate de la SA „HORUS”, amplasate în s. Talmază, r-nul Ștefan-Vodă, **aparțin de fapt cu drept de proprietate lui Vremere Anatolie și Barbalat Ion, prin înșelăciune și abuz de încredere, a realizat edificiile nominalizate SRL „NINA & ASN” reprezentantă de administratorul Nina Covaș, la un preț de 300.000 lei, bani pe care i-a însușit, astfel cauzînd părților vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.”**

Aici, Colegiul lărgit menționează că, instanța de apel a trecut cu vedere faptul că imobilul litigios aparține de-iure cu drept de proprietate firmei SRL „Tasi-Min” în baza contractului de vânzare-cumpărare din 31.12.2004 încheiat cu SA „HORUS” la preț de 100.000 lei, iar SRL „Tasi-Min” a fost reprezentată de fondatorul și administratorul Cucerenco Igor.

Așa fiind, instanța de apel, indică în decizia sa că, - “... **consideră întemeiat faptul de a exclude din sentința primei instanțe soluția privind, - declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, autentificat de către notarul privat Andrei Bloșenco, prin care au fost înstrăinate bunurile imobile cu numărul cadastral 8535432056, 8535432057.”**

Totodată, instanța de apel, a menținut sentința în partea în care instanța de fond constată că, doar Vremere A. și Barbalat I. sunt coproprietare a imobilului în cauză, astfel conchide că suma prtejudiciului cauzat constituie 300.000 lei (vol.1, f.d.244), însă trece cu vederea faptul că Vremere A., chiar în cerearea de sesizare a poliției a indicat că are cotă-parte în imobil și inculpatul Cucerenco I., ulterior perzentînd proba decisivă înregistrarea audio, din care rezultă că inculpatul recunoaște că dînsul împreună cu Vremere A. dețin cîte ½ cotă-parte din imobil. La rîndul său, Vremere A., în ședințele de judecată, inclusiv în instanța de recurs a confirmat că dînșii dețin cîte ½ cotă-parte din imobil.

În același timp, Vremere A. recunoaște că o cotă-parte din imobil îi aparține lui Barbalat I., iar procurorul în rechizitoriu, în acest sens, la al treilea capăt de acuzare a indicat acest fapt. Însă nici instanțele de judecată n-au putut concretiza și constata cota-parte din imobil a lui Barbalat I., or în acest caz cotele-părți a celor doi se vor micșora.

În acest context, instanța de apel, era obligată să se expună cum trebuia corect să fie constatat prejudiciul cauzat prin infracțiune:

- la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare **din 31.12.2004**, a edificiilor între SRL „Tasi-Min” și S.A. „HORUS” situate în s. Talmaza, r-nul Ștefan-Vodă, la suma **de 100.000 lei**;
- la momentul realizării edificiile nominalizate firmei SRL „NINA & ASN” la preț **de 300.000 lei**, în baza contractului autentificat **la 15.12.2009**.

Or, odată ce partea vătămată Vremere A. recunoaște că inculpatului Cucerenco I. la fel îi aparține 1/2 cotă-parte din imobil, atunci acestuia din urmă nu i se poate incrimina și nici nu putea fi condamnat pentru suma totală **de 100.000 lei**, și nici pentru suma totală **de 300.000 lei**. La fel, nici în rechizitoriu și nici în sentința de condamnare a inculpatului, nu s-a constatat și nu s-a indicat un element substanțial pentru încadrarea juridică a faptei, - cum a apărut diferența între prețul imobilului de **la data procurării 31.12.2004 – suma de 100.000 lei și de la data realizării din 15.12.2009 suma de 300.000 lei**.

Astfel spus, la constatarea faptei în rechizitoriu urma să fie concretizate sumele de bani investite în imobil de către partea vătămată Vremere A. și inculpatul Cucerenco I., în sensul constatării prejudiciului cauzat, adică să fie descrisă latura obiectivă a infracțiunii, ca mai apoi, cu respectarea prevederilor art.296 alin.(2) CPP, să fie făcută „... *analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente ...*”.

Așa fiind, instanțele de fond și de apel au trecut cu vederea aceste omisiuni esențiale și au pronunțat hotărîri contrare prevederilor art.96 CPP, care obligă că, în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească:

1) faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii, precum și cauzele care înlătură caracterul penal al faptei;

4) caracterul și mărimea daunei cauzate prin infracțiune.

9.4. Colegiul lărgit, mai menționează că, instanța de apel, n-a luat în considerație că odată ce a exclus din sentința de condamnare a inculpatului, proba decisivă prezentată de partea vătămată Vremere A., - înregistrarea audio în care inculpatul Cucerenco I. recunoaște că, și lui Vremere A. îi aparține 1/2 cotă-parte din imobil (a se vedea pct. 7.2 din prezenta decizie), nu putea să-și fundamenteze soluția exclusiv pe declarațiile martorilor prezentați de către părțile vătămate considerîndu-le veridice, iar pe declarațiile martorilor prezentați de inculpat să le aprecieze critic, fără o argumentare

motivată, adică la generic, - “ *sunt în contradicție cu ansamblul de probe administrate, care coroborează între ele*”. Or, așa cum indică inculpatul, partea vătămată Vremere A., pe parcursul procesului penal, cu adevărat a susținut că i-a propus lui Cucerenco I. de mai multe ori să împartă fabrica avicolă 50% la 50%, și tot partea vătămată Vremere A., își schimbă depozițiile și declară că dînsul personal a contribuit total la procurarea fabricii de păsări, respectiv îi revine cota de 100%.

De asemenea, instanța de apel, n-a luat în considerație o circumstanță esențială că, inculpatul Cucerenco I. personal, în anii 2008-2009 a procurat de la Primăria s. Talmaz sectorul de pământ pe care se afla fabrica avicolă ce-i aparține SRL „Tasi Min”, la dosar fiind anexate contractele respective.

Lecturînd textul deciziei contestate, se observă că după ce instanța de apel, a statuat asupra încadrării juridice a faptei în prevederile art.190 alin. (5) Cod penal, în final la soluționarea acțiunii civile a motivat cu lux de amănunt că între inculpat și părțile vătămate sunt relații civile, guvernate de normele Codului de procedură civilă, a se vedea după text, -

„Cît ține de acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate Vremere A. și Barbalat I. și anume de a declara nul contractul de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina&ASN”, instanța de apel a considerat întemeiată soluția de a casa în această parte sentința primei instanțe și a exclude soluția instanței de fond despre declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, deoarece prin aceasta s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părților prin simplul motiv că, declararea nulă a unui contract civil ține exclusiv de procedura civilă și este guvernată de Cod procedură civilă, mai mult ca atât, la examinarea unui litigiu ce ține de legalitatea unui contract de către o instanță competentă (în cazul dat instanța civilă) participanții au calități speciale, care nu se regăsesc în procedura penală, acestea fiind abilitate cu drepturi și obligații diferite de cele prevăzute de Codul procedură penală.

Ca de altfel, pentru declararea nulă a unui contract civil, într-un proces de judecată, potrivit procedurii civile sunt atrase și alte părți, a căror interese pot fi atinse, ceea ce nu poate avea loc într-un proces penal.

Tot aici, constatarea actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată dar numai exclusiv într-un proces de judecată civil.

În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiat faptul de a exclude din sentința primei instanțe soluția „declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare din 15.12.2009, încheiat între SRL „Tasi-Min” și SRL „Nina & ASN”, autentificat de către notarul privat Andrei Bloșenco, prin care au fost înstrăinate bunurile imobile cu numărul cadastral 8535432056, 8535432057.”

În continuare, instanța de apel luând în considerație că totuși acțiunea civilă a fost înaintată de către părțile civile (și în principiu aceasta este întemeiată), în mod normal instanța urma să se expună, însă având în vedere cele enunțate supra și anume că examinarea acțiunii civile de acest gen ține exclusiv de competența instanței civile, se consideră întemeiat ca motiv, de a lăsa fără soluționare această acțiune.”

Instanța de recurs, menționează că în sensul art.6 al Convenției Europene, noțiunea de „**acuzatie în materie penală**” este distinctă de noțiunea „**drepturi și obligații cu caracter civil**”, astfel, în cauza *Perez v. Franța din 12.02.2004*, Curtea Europeană a arătat că „...în ciuda existenței unei autonomii a noțiunii de drepturi și

obligatii cu caracter civil, este necesară analiza legislației interne a statului, atât sub aspectul calificării juridice, cât și în privința conținutului material și a efectelor pe care dreptul intern al statului le conferă pentru ca un drept să poată fi considerat ca avînd un caracter civil”.

În speță, existența contractelor de vânzare-cumpărare a imobilului indicat în rechizitoriu, confirmă existența unui drept cu caracter civil și, aceste înscrisuri, fiind probe în cauza penală garantau în mod real dreptul părților vătămate de a pretinde la despăgubiri, formulînd o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun în baza normelor dreptului civil: art. 218 Cod civil - *Nulitatea relativă a actului juridic*; art.219 Cod civil - *Efectele nulității actului juridic*; art. 227, 228 Cod civil - *Nulitatea actului juridic afectat de eroare și Nulitatea actului juridic încheiat prin dol*. Respectiv, art.346-354 Cod civil - ***regalamentarea litigiilor civile cu privire la cota-parte în proprietate comună pe cote-părți***, care printre altele, în special prevede că, dacă bunul a fost dobîndit printr-un act juridic, nu se va putea face probă contrară decît prin înscrisuri.

Or, Curtea Europeană, în cauza *Ringvold v. Norvegia din 11 februarie 2003*”, conchide că „...*faptul că o lege, care poate permite o cerere de despăgubire în virtutea dreptului cu privire la prejudiciu, include și elemente obiective constitutive ale unei infracțiuni penale, nu reprezintă, în pofida gravității acestei infracțiuni, un motiv suficient pentru a considera ca persoana responsabilă de **obligțiile cu caracter civil**, să fie acuzată de o infracțiune penală”.*

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că, conform legislației naționale, instanța civilă în temeiul art. 228, 229 Cod civil, poate declara nulitatea actelor juridice încheiate prin dol și prin violență, iar conform practicii judiciare, soluționarea acestor litigii civile nu este condiționată de acțiunea penală.

Astfel spus, Curtea Europeană, în cauza *Perez v. Franța din 12.02.2004*, a considerat că, în asemenea cazuri, aplicabilitatea art.6 atinge limitele sale și a reamintit că, Convenția nu garantează nici dreptul, revendicat de reclamant, la „*răzbunare privată*”, nici „*actio popularis*”. Astfel, nu a admis că dreptul de a urmări sau de a condamna penal terțe persoane trebuie neapărat exercitat în paralel cu exercitarea de către victimă a dreptului de a intenta o acțiune civilă.

Prin urmare, poziția procesuală a părții apărării, - casarea hotărîrilor de condamnare a inculpatului cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, fără dispunerea rejudecării cauzei, corespunde și jurisprudenței CEDO, deoarece încălcările legislației procesual penale comise de către autoritățile de stat la examinarea cauzei date, nu pot fi imputate acuzatului și nu ar trebui să-l plaseze pe acesta într-o situație defavorabilă în propriul recurs.

Astfel, în hotărîrea sa Ștefan vs România din 6 aprilie 2010, CEDO a menționat că procurorul avea obligația de a reflecta pretinsele erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, CEDO consideră că Statul este cel care trebuie să își asume erorile comise de parchet sau de instanța de judecată și că acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Mai mult ca atît, conform unei jurisprudențe constante a CEDO, retrimiteria cauzelor la rejudecare este în mod obișnuit dispus ca rezultat a erorilor comise de instanțele de judecată, repetarea unor asemenea retrimiteri în cadrul unuia și aceluiași proces dezvăluie o deficiență gravă a sistemului judecătoresc, ceea ce afectează dreptul persoanei la un proces echitabil într-un termen rezonabil, drept garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție (*hotărîrea Cravenco v. Moldova, § 50, din 15 ianuarie 2008*).

Ținând cont de cele enunțate, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție admite recursul și casează total sentința primei instanțe și decizia instanței de apel în privința lui Cucerenco Igor, cu achitarea acestuia de sub învinuirea adusă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, în temeiul pct. 3) al alin. (1) al art. 390 Cod de procedură penală, adică din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În conformitate cu art. 434, 390 alin.(1) pct.3), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Igor Topală în interesele condamnatului Cucerenco Igor, casează sentința Judecătoriei Slobozia din 27 mai 2011 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2012 și dispune achitarea lui Cucerenco Igor Vasile de sub învinuirea adusă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În temeiul art. 387 alin.(2) pct.2) CPP, Colegiul lărgit nu se pronunță asupra acțiunii civile înaintată de către părțile vătămate Vremere Anatol și Barbalat Ion, deoarece inculpatul a fost achitat pentru că nu sînt întrunite elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică la 30 aprilie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Iurie Diaconu